

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2019/794 AJÁNLÁSA

(2019. május 15.)

az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokból és tárgyakkól kioldódó egyes anyagok előfordulási gyakoriságának megállapítására szolgáló koordinált ellenőrzési tervről

(az értesítés a C(2019) 3519. számú dokumentummal történt)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

tekintettel a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló, 2004. április 29-i 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 53. cikkére,

a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságával folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A 882/2004/EK rendelet 53. cikke felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy amennyiben szükségesnek látja, *ad hoc* alapon megszervezhető koordinált ellenőrzési terveket ajánljon, különösen a takarmányok, élelmiszerek és állatok vonatkozásában felmerülő veszélyek előfordulási gyakoriságának meghatározása céljából.
- (2) Az 1935/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾ általános követelményeket határoz meg az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokra és tárgyakra (a továbbiakban: élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok) vonatkozóan, különösen az élelmiszerekkel érintkező anyagok összetevőinek az élelmiszerekbe való átkerülése tekintetében. Ezenkívül az említett rendelet 5. cikkének (1) bekezdésével összhangban az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok csoportjaira vonatkozóan külön intézkedések kerültek elfogadásra. A 10/2011/EU bizottsági rendelet ⁽³⁾ konkrétan az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok tekintetében határozta meg az engedélyezett anyagok jegyzékét. Ezen engedélyezett anyagok közül egyes anyagokra korlátozások, többek között specifikus kioldódási határértékek (SKH) vonatkoznak, melyek az élelmiszerekbe vagy élelmiszerekre való kioldódásukat szabályozzák.
- (3) Az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszerbe (RASSF) a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 50. cikkével összhangban bejelentett, rendelkezésre álló információk alapján különféle meg nem felelések állnak fenn egyes anyagoknak az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokból való kioldódása terén. Jelenleg azonban nem áll rendelkezésre elegendő információ, mely alapján megbízhatóan meg lehetne állapítani az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokból kioldódó említett anyagoknak az élelmiszerekben való előfordulási gyakoriságát.
- (4) A primer aromás aminok (a továbbiakban: PAA) vegyületcsaládjának egyes tagjai rákkeltőek, más tagjai pedig feltételezhetően rákkeltőek. A PAA-k engedélyezett anyagokból, szennyeződésekkel, bomlástermékekből vagy a színezőanyagokban használt azoszínezékekből származóan fordulhatnak elő az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban. A 10/2011/EU rendelet II. melléklete előírja, hogy az ilyen PAA-k nem oldódhatnak ki műanyagokból és műanyag tárgyakkól élelmiszerekbe vagy élelmiszer-utánzó modellanyagokba. Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja által végzett vizsgálat szintén azt állapította meg, hogy a PAA-k olyan koncentrációban fordulnak elő színezett papírszalvétákban, amely releváns az ellenőrzés szempontjából.

⁽¹⁾ HL L 165., 2004.4.30., 1. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1935/2004/EK rendelete (2004. október 27.) az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyakkól, valamint a 80/590/EGK és a 89/109/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 338., 2004.11.13., 4. o.).

⁽³⁾ A Bizottság 10/2011/EU rendelete (2011. január 14.) az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról és műanyag tárgyakkól (HL L 12., 2011.1.15., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

- (5) A formaldehid (FCM-szám: 98) anyag használata uniós szinten engedélyezett az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok előállítása során. Emellett azonban 15 mg/kg mértékű (teljes formaldehidben és hexametilén-tetraminban kifejezett) SKH vonatkozik rá.
- (6) A 284/2011/EU bizottsági rendelet ⁽⁵⁾ egyedi feltételeket és részletes eljárásokat állapít meg a Kínai Népköztársaságból és Hongkong Különleges Közigazgatási Területről származó vagy ott feladott poliamid és melamin műanyag konyhai eszközök behozatalára vonatkozóan, többek között a szállítmányok 10 %-ára kötelező fizikai ellenőrzést ír elő a tagállamok számára. A rendelet elfogadására azért került sor, mert magas volt az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő poliamid műanyagból származó PAA-k és az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő melamin műanyagból származó formaldehid emelt szintű kioldódásával kapcsolatos meg nem felelések száma.
- (7) Az Európai Unióba való behozatal helyén végzett ellenőrzéseken alapuló és a 284/2011/EU rendelet 9. cikkének megfelelően bejelentett adatok közelmúltbeli elemzése azt mutatja, hogy csökkent az említett termékekkel kapcsolatos meg nem felelések száma. Az RASSF adatai szerint a piaci forgalomban vett minták elemzése alapján azonban egyes ilyen termékek még mindig nem felelnek meg az előírásoknak. Az adatokból az is kiderül, hogy az említett termékek nem kizárólag Kínából vagy Hongkongból származnak. Ezért a 284/2011/EU rendelet alapján elvégzett ellenőrzések mellett helyénvaló a PAA-k és a formaldehid szintjének ellenőrzése is.
- (8) A melamin (FCM-szám: 239) használata szintén engedélyezett az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok előállítása során, 2,5 mg/kg SKH-szint mellett. A jelentések szerint a melamin műanyagból készült konyhai eszközökből a formaldehid mellett melamin kioldódása is tapasztalható. Ezért helyénvaló az ilyen termékekből vett mintákból kioldódó melamin szintjének ellenőrzése.
- (9) A fenol (FCM-szám: 241) monomerként engedélyezett anyag az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyag előállítása során, valamint az élelmiszerekkel érintkező más típusú anyagok, például a lakkokban és bevonatokban előforduló epoxigyanták gyártásához is felhasználható. Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok tekintetében 3 mg/kg értékű SKH vonatkozik rá, melyet az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) ismételt értékelése alapján az (EU) 2015/174 ⁽⁶⁾ bizottsági rendelet vezetett be. Véleményében a Hatóság 1,5 mg/testtömegkilogrammról 0,5 mg/testtömegkilogramorra csökkentette a tolerálható napi bevétel (TDI) mértékét, és megjegyezte azt is, hogy az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok mellett számos más fenolforrás is hozzájárulhat a tolerálható napi bevétel szintjét elérő vagy meghaladó expozícióhoz. Ezért a TDI esetleges túllépésére tekintettel helyénvaló a fenol szintjének ellenőrzése.
- (10) A 2,2-bisz(4-hidroxi-fenil)propán (FCM-szám: 151), közismert nevén a biszfenol-A (BPA) monomerként engedélyezett anyag az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyag előállítása során, de emellett az élelmiszerekkel érintkező más típusú tárgyak és anyagok, például a lakkokban és bevonatokban előforduló epoxigyanták gyártásához is felhasználható. Az (EU) 2018/213 bizottsági rendelet ⁽⁷⁾ nemrégiben új, 0,05 mg/kg mértékű SKH-t vezetett be erre az anyagra az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok tekintetében, amely ezenkívül a lakkok és bevonatok tekintetében is alkalmazandó a Hatóság ismételt értékelése alapján, mely a korábbi TDI-hez képest alacsonyabb mértékű ideiglenes tolerálható napi bevételi értéket (tTDI) határozott meg. Ezért helyénvaló ezeknek az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagoknak az ellenőrzése annak megállapítása érdekében, hogy a BPA kioldódása megfelelő-e az új SKH fényében.
- (11) A BPA mellett más biszfenolok is használhatók az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban, illetve kioldódhatnak azokból. Különösen a 4,4'-dihidroxid-fenil-szulfon, közismert nevén biszfenol-S-t (BPS, FCM-szám: 154) használják monomerként a poliéter-szulfon műanyag gyártásához, valamint engedélyezett az Unióban élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok előállításához is 0,05 mg/kg értékű SKH mellett. A BPS-sel kapcsolatban nem áll rendelkezésre friss információ az élelmiszerekbe való esetleges kioldódásáról, az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő lakkozott vagy bevont anyagokban való esetleges felhasználására vagy azokból való kioldódására vonatkozó információk pedig hiányosak. Ezért helyénvaló azon anyagok ellenőrzése, amelyekből a BPS esetlegesen kioldódhat, annak érdekében, hogy ellenőrizni lehessen az élelmiszerekbe kioldódó BPS előfordulási gyakoriságát.
- (12) A ftalát-észterek („ftalátok”) csoportjába tartozó anyagokat széles körben használják lágyítószerként és technológiai segédanyagként. Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagokban a következő öt ftalát felhasználása engedélyezett: dibutil-ftalát (DBP, FCM-szám: 157), benzin-butil-ftalát (BBP, FCM szám: 159), di(2-etilhexil)-ftalát (DEHP, FCM-szám: 283), diizononil-ftalát (DINP, FCM szám: 728), diizodecil-ftalát (DIDP, FCM szám: 729).

⁽⁵⁾ A Bizottság 284/2011/EU rendelete (2011. március 22.) a Kínai Népköztársaságból és Hongkong Különleges Közigazgatási Területről származó vagy ott feladott poliamid és melamin műanyag konyhai eszközök behozatalára vonatkozó egyedi feltételek és részletes eljárások megállapításáról (HL L 77., 2011.3.23., 25. o.).

⁽⁶⁾ A Bizottság (EU) 2015/174 rendelete (2015. február 5.) az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról és műanyag tárgyakról szóló 10/2011/EU rendelet módosításáról és helyesbítéséről (HL L 30., 2015.2.6., 2. o.).

⁽⁷⁾ A Bizottság (EU) 2018/213 rendelete (2018. február 12.) a biszfenol-A-nak az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő lakkokban és bevonatokban való felhasználásáról, valamint a 10/2011/EU rendeletnek a szóban forgó anyagnak az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagokban való használata tekintetében történő módosításáról (HL L 41., 2018.2.14., 6. o.).

E ftalátok csoportjára – más anyagokkal egyetemben – 60 mg/kg mértékű SKH(E)-korlátozás (specifikus kioldódási határérték, egyenértékként) vonatkozik. A DBP-re, BBP-re és DEHP-re egyedi SKH-szintek vonatkoznak, míg a DINP és a DIDP a 9 mg/kg mértékű csoportos korlátozás hatálya alá tartozik. Az említett öt ftalátot a táplálásra használt gyermekgondozási árucikkekben előforduló koncentrációjára is korlátozás van érvényben az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) XVII. melléklete alapján. Az RASSF adatai az SKH-aknak való meg nem felelésre utalnak, emellett pedig az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagokban való felhasználásra nem engedélyezett ftalátok is előfordulnak az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagokban és kioldódhatnak az élelmiszerekbe. Ezért az esetleges meg nem felelésre tekintettel helyénvaló a ftalátok szintjének ellenőrzése.

- (13) A ftalátok mellett a ftalátoktól eltérő anyagokat is használnak lágyítószerként az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban. Az epoxidált szójaolaj (ESBO, FCM szám: 532), valamint az 1,2-ciklohexándikarbonsav, diizononil-észter (DINCH, FCM-szám: 775) és a tereftálsav, bisz(2-etil-hexil)-észter (DEHTP vagy DOTP, FCM-szám: 798) használata engedélyezett az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok gyártása során, és ezek az anyagok a 60 mg/kg mértékű SKH(E) hatálya alá tartozó csoport tagjai. Ezenkívül a DEHTP-re és az ESBO-ra is 60 mg/kg mértékű egyedi SKH vonatkozik, kivéve a csecsemők és kisgyermekek számára készült, csecsemőknek és kisgyermekeknek szánt élelmiszereket tartalmazó üvegedények lezárására használatos PVC-tömítések esetében, ahol is az ESBO-ra 30 mg/kg-os SKH alkalmazandó. A tagállamok és Svájc által végzett korábbi vizsgálatok meg nem feleléseket tártak fel az edényfedelekből kioldódó ESBO kapcsán. Mivel arra utaló jelek is vannak, hogy a DINCH és a DEHTP a ftalátok helyettesítésére használható, és kevés vagy elégtelen információ áll rendelkezésre az élelmiszerekbe való kioldódásukról, helyénvaló ezen élelmiszerekbe kioldódó anyagok előfordulási gyakoriságának ellenőrzése.
- (14) A per- és polifluorozott alkilezett anyagok (PFAS) vegyületcsoportjába tartozik a perfluor-oktánsav (PFOA) és a perfluor-oktán-szulfonát (PFOS). Amfifil tulajdonságaik miatt a fluortartalmú vegyületeket a víz- és zsírlépergető bevonatok gyártása során használják, például a papír- és kartonpapír-alapú élelmiszer-csomagolóanyagok esetében. Egyes tagállamoktól olyan információk érkeztek, melyek alapján ezen anyagoknak a bevonat papír- és kartonpapír-alapú csomagolóanyagokban előforduló szintje aggodalomra adhat okot. Emellett az (EU) 2017/1000 bizottsági rendeletben (*) foglaltak szerint a PFOA felhasználására 2020. július 4-től korlátozás vonatkozik az árucikkek, többek között az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok és tárgyak gyártása és forgalomba hozatala tekintetében. Ezért helyénvaló ezen anyagok előfordulási gyakoriságának további vizsgálata az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban.
- (15) Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok és tárgyak, például a konyhai eszközök és evőeszközök gyártása során fémeket és ötvözeteket is használnak. Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagokból kioldódó fémekre vonatkozóan uniós szinten számos SKH-t határoztak meg, az RASSF adatai szerint azonban a kockázatelemzések vagy a nemzeti jogszabályok alapján számos meg nem felelés fordul elő a fémekből készült konyhai eszközök és evőeszközök esetében. Mivel egyes fémek, például az ólom és a kadmium tekintetében jól körülhatárolhatóak a veszélyek, helyénvaló ellenőrzéseket végezni a fémeknek az élelmiszerekbe való kioldódása kapcsán, és fejleszteni a kioldódó fémek előfordulási gyakoriságára vonatkozó ismereteket, különösen az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő importált anyagok és tárgyak, valamint a hagyományos és kézműves termékek esetében.
- (16) Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagok általános semlegességének és biztonságosságának garantálása érdekében összkivoldódási határértéket határoztak meg, amely korlátozza a nem illékony összetevőknek, többek között a mikroszálakhoz hasonló részecskéknek az élelmiszerekbe való kioldódását. Mivel a környezetvédelmi megfontolások miatt egyre nagyobb a hagyományos műanyagok és műanyag tárgyak helyettesítésére irányuló nyomás, a környezetre gyakorolt hatások csökkentése érdekében természetes forrásból származó adalékanyagokat használnak műanyaggal kombinálva töltőanyagként. Annak igazolása érdekében, hogy követik-e a helyes gyártási gyakorlatot, és hogy az ezen élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyag tárgyak kellőképpen semlegesek-e, helyénvaló az összkivoldódás ellenőrzése.
- (17) Ezen ajánlás egységes alkalmazásának garantálása, valamint megbízható és összehasonlítható ellenőrzési eredmények biztosítása érdekében az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokkal foglalkozó uniós referencialaboratóriumnak szükség esetén támogatást kell nyújtania a tagállamok részére ezen ajánlás végrehajtásához.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

(**) A Bizottság (EU) 2017/1000 rendelete (2017. június 13.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a perfluor-oktánsav (PFOA), a PFOA sói és a PFOA-rokon anyagok tekintetében történő módosításáról (HL L 150., 2017.6.14., 14. o.).

- (18) Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokból kioldódó anyagok előfordulási gyakoriságáról rendelkezésre álló információk mennyiségének maximalizálása érdekében arra is ösztönözni kell a tagállamokat, hogy az ezen ajánlás alkalmazása előtt, a közelmúltban gyűjtött releváns adatokat is nyújtsák be. Annak biztosítása érdekében, hogy az említett adatok megbízhatóak legyenek és összhangban álljanak az ezen ellenőrzési program keretében születő eredményekkel, csak azokról az adatokról kell jelentést tenni, amelyek az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok mintavételére és elemzésére vonatkozó szabályok, illetve a hatósági ellenőrzésekre vonatkozó jogszabályok meghozatala után keletkeztek.
- (19) Ezen ajánlás elsődleges célja az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokból és tárgyakból az élelmiszerekbe kioldódó anyagok előfordulási gyakoriságának, illetve az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban és tárgyakban megtalálható anyagok előfordulási gyakoriságának megállapítása, nem célja viszont az expozíciós szintekkel kapcsolatos ismeretekhez való hozzájárulás. Az adatok koordinálása és következetes gyűjtése érdekében egységes formátumot alkalmazva kell benyújtani őket.
- (20) Adott esetben a tagállamok illetékes hatóságainak meg kell fontolniuk a vonatkozó jogszabályokkal és eljárásokkal összhangban álló végrehajtási intézkedések alkalmazását.
- (21) Az említett anyagok előfordulási gyakoriságára vonatkozóan ezen ajánlás alapján keletkező adatokat arra kell felhasználni, hogy megállapítsák, szükség van-e további jövőbeli intézkedésekre, különösen az emberi egészség magas szintű védelmének és a fogyasztók érdekeinek biztosítása érdekében. E jövőbeli intézkedések közé tartozhatnak az olyan műanyagokból származó anyagokra vonatkozó további ellenőrzések, amelyekre egyedi uniós intézkedések vonatkoznak. Ezen túlmenően az eredmények hozzájárulhatnak egy olyan adatbázis létrehozásához, amely az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokra, különösen az egyedi uniós intézkedések hatálya alá nem tartozó anyagokra vonatkozó jogszabályok értékelése összefüggésében a jövőbeli prioritások elemzésére szolgál.
- (22) A szóban forgó koordinált ellenőrzési terv végrehajtása a tagállamok által a nemzeti ellenőrzési programjaik keretében, a 882/2004/EK rendelet 3. cikkének rendelkezései szerint elvégzett egyéb hatósági ellenőrzések sérelme nélkül történik,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A tagállamoknak az ezen ajánlás mellékletében foglaltak szerint végre kell hajtaniuk az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokra és tárgyakra vonatkozó koordinált ellenőrzési tervet. A mellékletben ajánlott minimális összmintaszámot a lehető legnagyobb mértékben követni kell.
2. A tagállamoknak jelentést kell tenniük a melléklettel összhangban végrehajtott hatósági ellenőrzések eredményeiről.
3. A tagállamoknak ezenkívül a 2019. január 1-jét megelőző öt évben végzett korábbi ellenőrzések keretében született eredményekről is jelentést kell tenniük. Ezen ellenőrzéseknek relevánsnak kell lenniük az ezen ajánlás hatálya alá tartozó, az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokban és tárgyakban előforduló vagy azokból kioldódó anyagok tekintetében, és az élelmiszerekkel érintkezésbe rendeltetésszerűen kerülő anyagokra és tárgyakra vonatkozó jogszabályokkal, valamint a hatósági ellenőrzésekkel összhangban kell végrehajtani őket. Az eredményekről a mellékletnek megfelelően kell jelentést tenni.
4. Meg nem felelés esetén a tagállamoknak meg kell fontolniuk további végrehajtási intézkedések bevezetését a 882/2004/EK rendelet 54. cikkével összhangban. Az egyéb jelentéstételi követelmények sérelme nélkül ezen ajánlás keretében nem kell jelentést tenni a Bizottságnak az említett végrehajtási intézkedésről.
5. Ennek az ajánlásnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2019. május 15-én.

a Bizottság részéről
Vytenis ANDRIUKAITIS
a Bizottság tagja

MELLÉKLET

A KOORDINÁLT ELLENŐRZÉSI TERV INTÉZKEDÉSEI ÉS HATÓKÖRE

1. Célkitűzés

Az ellenőrzési terv általános célja az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokból az élelmiszerekbe kioldódó anyagok előfordulási gyakoriságának, illetve az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban megtalálható anyagok jelenlétének meghatározása. A tagállamok illetékes hatóságainak ezért hatósági ellenőrzéseket kell végezniük a következő jelenségek Európai Unióban való előfordulási gyakoriságának megállapítása céljából:

- az érintett anyagoknak az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokból való kioldódása,
- az érintett anyagok jelenléte az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban,
- az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő műanyagokból való összkiodódás.

2. A minták leírása és a mintavétel módszertana

Az alábbi táblázat meghatározza, hogy az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok mely típusaiból kell mintát venni az ezen élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokból származó azon anyagokkal együtt, melyek kioldódását elemezni kell, kivéve a fluortartalmú vegyületeket, amelyek esetében az anyagban előforduló mennyiséget kell elemezni.

A harmadik országokból származó, élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok esetében a mintavételnek ki kell terjednie a behozatal helyére, a tagállamoknak azonban figyelembe kell venniük a 284/2011/EU rendelettel összhangban végzett ellenőrzéseket is. A tagállamoknak piaci ellenőrzéseket is végre kell hajtaniuk, beleértve a nagykereskedelmi forgalomban és az elosztási pontokon történő mintavételt is, annak érdekében, hogy egy adott tétel esetében megfelelő méretű minta álljon rendelkezésre, és hogy adott esetben elősegítsék a nyomonkövetési intézkedések meghozatalát.

A minták elemzését a 882/2004/EK rendelet 12. cikkével összhangban kijelölt laboratóriumokban kell végezni, az említett rendelet 33. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerinti, a nemzeti referencialaboratóriumok általi támogatással. Az uniós referencialaboratóriumnak az (EU) 2017/625 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 94. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összhangban a nemzeti referencialaboratóriumok kérésére elő kell segítenie ezen ajánlás végrehajtását.

Amennyiben gyakorlati szempontból nem célszerű a kioldódást élelmiszer vagy élelmiszer-utánzó modellanyag használatával megállapítani, az anyagban fennálló előfordulási gyakoriságot kell meghatározni, és modellezés segítségével kell megbecsülni az élelmiszerbe való kioldódás legnagyobb mértékét.

Vizsgálandó anyagok	A mintavétel tárgyát képező, élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok
Primer aromás aminok (PAA)	Műanyagból készült evőeszközök és konyhai eszközök, élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő nyomtatott anyag (például papír, kartonpapír)
Formaldehid és melamin	Műanyagból készült evőeszközök és konyhai eszközök, beleértve a nem hagyományos műanyagból készült konyhai eszközöket és evőeszközöket, például a természetes forrásból (pl. bambuszból) származó adalékanyagokat tartalmazó műanyagból készült, többször használatos kávéspoharakat
Fenol	Műanyagból készült evőeszközök és konyhai eszközök, lakkozott vagy bevont anyagok, nyomtatott, műanyagból, papírból vagy kartonpapírból készült csomagolóanyagok
Bisfenolok (többek között BPA, BPS)	Polikarbonát műanyag (BPA) és poliéter-szulfon műanyag (BPS), fémből készült, bevont csomagolások (például konzervdobozok, fedelek)

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/625 rendelete (2017. március 15.) az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről, továbbá a 999/2001/EK, a 396/2005/EK, az 1069/2009/EK, az 1107/2009/EK, az 1151/2012/EU, a 652/2014/EU, az (EU) 2016/429 és az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet, az 1/2005/EK és az 1099/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a 98/58/EK, az 1999/74/EK, a 2007/43/EK, a 2008/119/EK és a 2008/120/EK tanácsi irányelv módosításáról, és a 854/2004/EK és a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 89/608/EGK, a 89/662/EGK, a 90/425/EGK, a 91/496/EGK, a 96/23/EK, a 96/93/EK és a 97/78/EK tanácsi irányelv és a 92/438/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet) (HL L 95., 2017.4.7., 1. o.).

Vizsgálendő anyagok	A mintavétel tárgyát képező, élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok
Ftalátok és ftalátoktól különböző lágyítószer	Műanyagok és műanyag tárgyak, különösen a polivinilklorid (PVC) felhasználásával készült tárgyak, például hőformázott lapok, rugalmas csomagolóanyagok és csövek; lezáró eszközök és fedelelek
Fluortartalmú vegyületek	Papír- és kartonpapír-alapú anyagok és tárgyak, beleértve a gyorsételek, elvitelre szánt ételek és sütőipari termékek csomagolását, valamint a mikrohullámú sütőben elkészíthető pattogatott kukorica tasakját
Fémek	Kerámiából, zománcozott anyagból, üvegből és fémből készült konyhai eszközök és evőeszközök, beleértve a kézműves és hagyományos anyagokat és tárgyakat is
Teljes kioldódás	Nem hagyományos műanyagból készült konyhai eszközök és evőeszközök, például a természetes forrásból (pl. bambuszból) származó adalékanyagokat tartalmazó műanyagból készült, többször használatos kávéspoharak

3. A minták száma

Az alábbi táblázat a szóban forgó koordinált ellenőrzési terv céljából az egyes tagállamokban megvizsgálendő minták indikatív, ajánlott teljes számát adja meg a részt vevő tagállamok számára.

Tagállam	Ajánlott minimális összminta-szám
Belgium, Németország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Egyesült Királyság	100
Csehország, Ciprus, Magyarország, Hollandia, Lengyelország, Románia	75
Dánia, Írország, Görögország, Horvátország, Litvánia, Ausztria, Portugália, Svédország	50
Bulgária, Észtország, Lettország, Luxemburg, Málta, Szlovénia, Szlovákia, Finnország	25

4. Az ellenőrzésekre vonatkozó időkeret

Az ellenőrzéseket 2019. június 1. és 2019. december 31. között kell végrehajtani.

5. Jelentéstétel

Az eredményekről 2020. február 29-ig kell jelentést tenni a Bizottságnak közös formátum használatával.